

Жоба туралы қысқаша ақпарат

Жоба аты	AP09260449 «Ұлы Отан соғысы жылдарындағы Қазақстан мен Ресейдің Орал-Поволжье өңіріндегі қорғаныс кәсіпорындарындағы күнделікті өндірістік ахуал: компаративтік талдау» (0223РК00610)
Жоба өзектілігі	Қазақстан мен Ресейдің Орал-Поволжье аймақтарының материалдарындағы күнделікті өндірісті зерттеу бізге КСРО-ның өндіріс орталығының шығысқа орын ауыстыруы н ескере отырып адамдардың өмір сүру және еңбек, еңбек мотивациясы және өзін-өзі сәйкестендіру жағдайларын анықтауға мүмкіндік береді. Қорғаныс кәсіпорындары жұмысшыларының күнделікті өндірістік тәжірибесіне жүгіну, бұрынғы еңбектерде "өндірістік кадрлар" немесе "еңбек ресурстары" деген атпен пайда болған кеңес қоғамының жетекші әлеуметтік тобының өмірін қалпына келтіруге мүмкіндік береді.
Жоба мақсаты	Жұмыстың мақсаты - соғыс жылдарындағы Қазақстан мен Ресейдің Орал-Поволжье өңірінің қорғаныс кәсіпорындары жұмысшыларының өндірістік күнделікті өміріне кешенді салыстырмалы талдау.
Жоба міндеттері	<ol style="list-style-type: none">1. КСРО тыл өңірлерінің қорғаныс кәсіпорын қызметкерлерінің сандық және сапалық құрамының (жынысы, жасы, біліктілік деңгейі) соғыстан туындаған өзгерістерін сипаттау;2. эвакуациялық өндірістік үдерістердің күнделікті өмірге әсерін талдау;;3. Еңбек ресурстарын жұмылдыру және Орта Азия әскери округінен (ОАӘО) Ресейдің Орал-Еділ аймағына көшіру және қорғаныс кәсіпорындарының жұмысшыларын шығысқа эвакуациялау тәсілдерін бағалау және салыстыру;4. Ресейдің Орал-Еділ аймағындағы Орта Азия мен Қазақстанның жұмысшыларының өмір сүру және еңбек жағдайларын талдау;5. Кәсіпорын қызметкерлерінің материалдық-тұрмыстық және санитарлық-гигиеналық өмір сүру жағдайларын қарастыру;6. Кәсіпорын қызметкерлерінің еңбек жағдайларын, жалақы деңгейін, жабдықтау жүйесін зерттеу;7. Гендерлік, ұлттық және көші-қон факторын ескере отырып, еңбек ұжымдарындағы өзара қарым-қатынастарын зерделеу;8. Кәсіпорын қызметкерлері арасындағы девиантты мінез-құлықтың көріністерін қарастыру;9. Еңбек үдерісінің барлық қатысушыларының мінез-құлқы мен мотивациясына әсер ететін факторларды зерттеу;10. Үгіт-насихат құралдарының өндірістік көрсеткіштерге әсерін талдау;

	<p>11. Қорғаныс кәсіпорындарына балалар еңбек күшін тарту мен олардың жағдайларын зерттеу;</p> <p>12. Соғыс уақытына байланысты гендерлік кәсіптік сегрегациядағы құрылымдық өзгерістерді талдау;</p> <p>13. Алынған зерттеу нәтижелерін қазақстандық және халықаралық ғылыми конференцияларда баяндамалар ұсыну жолымен сынақтан өткізу және мультипликациялау; халықаралық деректер базасымен индекстелетін рецензияланған шетелдік ғылыми басылымдарда және нөлдік емес импакт-факторы бар рецензияланатын шетелдік және отандық басылымдарда мақалалар жариялау (РФ КОКСОН және ЖАК ұсынған);</p> <p>14. Жаңа тақырыптарды (модульдерді) жалпы курстарға, дипломдық жұмыстарға және магистрлік диссертацияларға қосу арқылы проблематиканы оқу үдерісіне біріктіру.</p> <p>Жұмыста тұжырымдалған негізгі мақсаттар мен міндеттерді шешу үшін қажетті тиісті тұжырымдамалық және әдістемелік тәсілдерді таңдауға әкелді. Жобаның зерттеу міндеттері ғылыми айналымға енгізу және архивтерден де, жеке шығу көздерінен де алынған тарихи дереккөздердің жаңа кешенін талдау арқылы шешілетін болады, бұл жобаның мақсатына жетудің басты алғышарттарының бірі болып табылады.</p>
<p>Күтілетін және қол жеткізілген нәтижелер</p>	<p>Бұл жобада негізгі зерттеу парадигмалары талданды; қызметкерлердің сандық және сапалық құрамының өзгеруі зерттелді; еңбек ресурстарының орын ауыстыру ерекшелігі көрсетілді; өмірдің материалдық-тұрмыстық жағдайлары және қызметкерлердің еңбегі, жалақы деңгейі, жабдықтау жүйесі зерттелді; еңбек ұжымдарындағы қарым-қатынастар және кәсіпорын қызметкерлері арасындағы девиантты мінез-құлық көріністері зерттелді; еңбек процесінің барлық қатысушыларының мінез-құлқы мен мотивациясына әсер еткен факторлар зерттелді; кәсіпорындардағы балалар еңбегінің тартылуы мен жағдайлары және гендерлік кәсіптік сегрегациядағы құрылымдық өзгерістер талданды. Жобаның негізгі ережелері халықаралық Әлеуметтік тарих институтының (IISH), Славян, Шығыс Еуропа және Еуразиялық зерттеулер қауымдастығының (ASEEES), Орталық Еуразиялық зерттеулер қоғамының (CESS), Еуропалық Орталық Азия зерттеулер қоғамының (ESCAS) және т. б. конференцияларында сыналды. Ғылыми зерттеу нәтижелері оқу процесіне енгізілді, дипломдық жұмыстардың, магистрлік, кандидаттық (РФ) және докторлық (<i>PhD</i>) диссертациялардың 10 тақырыбы бекітілді.</p>

	<p>Жобаны іске асыру кезеңінде ұжымдық монография (авторлық куәлік алынды) «Ұлы Отан соғысы жылдарындағы Қазақстан мен Ресейдің Орал-Поволжье өңіріндегі қорғаныс кәсіпорындарындағы күнделікті өндірістік ахуал: компаративтік талдау (1941-1945)». Ред. Р.С. Жаркынбаева, М.Н. Потемкина. – Алматы: Қазақ Университеті, 2023. – 379 б., 2 - ұжымдық монографиялардағы бөлімшелерде, 33 мақала, оның 4 –і Scopus (Q2,Q3) базасына кіретін басылымдарда, 8 - і КОКСОН, РФ ЖАК ұсынған басылымдарда; 18 -конференция материалдарында, 3 -рецензияланатын шетелдік басылымдарда жарияланды.</p> <p>Зерттеудің негізгі ережелері мен нәтижелерін пайдалануға болады:</p> <ul style="list-style-type: none"> - түрлі ғылыми бағыттардың мамандары, атап айтқанда тарихшылар, философтар, әлеуметтанушылар, саясаттанушылар, антропологтар және басқа да гуманитарлық бағыттардың мамандықтарында; - әлеуметтік саясат, еңбек қатынастары, гендерлік зерттеулер мәселелерімен айналысатын Қазақстан мен Ресейдің мемлекеттік органдары мен талдамалық құрылымдарында; <p>Жобаның негізгі нәтижелері ҚР және РФ ғылыми-зерттеу және білім беру мекемелері, ҚР және РФ мұрағаттары, мамандандырылған шетелдік зерттеу желілері, зерттеу тобының мүшелері ғылыми байланыстарды қолдайтын шетелдік институттар мен университеттер арасында таратылатын болады.</p> <p>Жобаны іске асыру мемлекеттік органдарға төмендегідей мүмкіндік береді:</p> <ul style="list-style-type: none"> - өнеркәсіптік кәсіпорындар қызметкерлерін еңбекке ынталандыру жүйесін жетілдіруге бағытталған саяси-құқықтық, әлеуметтік-экономикалық және ұйымдастырушылық жағдайлар жасау; - мемлекеттік әлеуметтік саясатты жетілдіруге ықпал ететін болады. <p>Өндірістік күнделікті өмірді зерттеу адамның материалдық және зияткерлік тауарларды өндіру процесіндегі орнын анықтауға, оның еңбек қызметінің себептерін, ұйымдастырылуы мен нәтижелерін, еңбек ұжымдарындағы өзара іс-қимыл тетіктерін, кәсіпорындар мен мекемелердегі әлеуметтік-мәдени және саяси-тәрбие жұмысының нысандарын талдауға және осы негізде қоғамның экономикасындағы, саясатындағы және мәдениетіндегі өзгерістердің сипаты мен бағытын анықтауға мүмкіндік береді.</p>
<p>Зерттеу тобы мүшелерінің аты-жөні, идентификаторлары (Scopus Author ID, Researcher ID, ORCID, бар болса) және</p>	<p>1. Жаркынбаева Роза Сейдалиевна, тарих ғылымдарының докторы, Индекс Хирша - Scopus -2, Web of Science-1, РИНЦ-4; Researcher ID N-9018-2017;</p>

<p>сәйкес профильдерге сілтемелер</p>	<p>ORCID ID 0000-0001-8560-1654; Scopus Author ID 57217090542.</p> <p>2. Потемкина Марина Николаевна, тарих ғылымдарының докторы, Индекс Хирша - Scopus -1, Web of Science-2, РИНЦ-14; Researcher ID: U-9595-2017; ORCID ID: 0000-0001-7056-1258; Scopus Author ID: 57194238189.</p> <p>3. Абдирайымова Ардак Серикбаевна, тарих ғылымдарының кандидаты, Индекс Хирша – Scopus – 1, Web of Science-1, Researcher ID Web of Science AAS-5071-2020;</p> <p>4. Ануфриева Евгения Владимировна, философия ғылымдарының кандидаты, <u>Scopus Author ID: 57210394191</u>; ORCID 0000-0002-0756-4488</p>
<p>Жарияланымдар тізімі (URL, DOI көрсетілген)</p>	<p>1. Потемкина М.Н., Жаркынбаева Р.С. Производственная повседневность военного времени (1941-1945 гг.) в отражении современной зарубежной и российской историографии // Вестник КазНУ. Серия историческая, 2021-№2 (101) –С.91-98. https://www.elibrary.ru/item.asp?id=47929511</p> <p>2. Абдирайымова А.С., Ануфриева Е.В. Организационные аспекты эвакуации промышленных предприятий в Казахскую ССР в годы Великой Отечественной войны // Манускрипт, 2021. Том 14. Выпуск 11. С. 2245-2252.</p> <p>3. <i>Жаркынбаева Р.С., Абдрасилова К.Е.</i> Некоторые аспекты экономической преступности в годы войны (1941-1945 гг.) (на примере Казахской ССР) // BULLETIN of L.N. Gumilyov Eurasian National University. Historical Sciences. Philosophy. Religion Series. № 4(137)/2021: 26-45. DOI: https://doi.org/10.32523/2616-7255-2021-137-4-26-45.</p> <p>4. Roza Zharkynbayeva. Labor Mobilization of Population from Central Asia during World War II: Conscription, Dislocation, and Conditions of Life and Work (on examples from the Kazakh SSR), The Journal of Slavic Military Studies, 34:4, 558-579, DOI: 10.1080/13518046.2022.2040845. Дата публикации: 28 апреля 2022 г., Scopus, CiteScore 0,5, в категории Arts and Humanities процентиль 71; EID статьи в базе данных Scopus 2-s2.0-85128961805</p> <p>5. Shotayev, M, T., Alimgazinov, K.S., Zhugenbayeva, G. (2022). The attitude of the soviet authorities to the first wave of ‘nomaders’ according to the documents of the ‘special folders’ of the CC CP(B)K. Historia i Świat 11, 273-290, DOI: 10.34739/his.2022.11.16 Scopus, CiteScore 0,2, в категории Arts and Humanities процентиль 30.</p> <p>6. Потемкина М.Н., Жаркынбаева Р.С. Состояние охраны труда на оборонных предприятиях в условиях военного времени (1941-1945гг.) // «История и современное мировоззрение» - 2022-№2.-С. 39-47.</p>

<https://urvak.ru/articles/istor-6141-vypusk-2-sostoyanie-okhrany-truda-na-ob/>

7. Жаркынбаева Р.С., Доскалиева М. Свинец для победы: условия жизни и труда работников Чимкентского свинцового завода // Вестник КазНУ им. аль-Фараби, серия: историческая. - 2022-№3 –С. 66-74. (Bulletin of history. №3 (106). 2022 <<https://bulletin-history.kaznu.kz/index.php/1-history/article/view/1687>>

8. Жаркынбаева Р.С., Абдирайымова А.С., Сарсенбаев А.Б. Изменения количественного и качественного состава работников оборонных предприятий в военные годы (1941-1945 гг.) // Вестник КарГУ им. Е.А. Букетова. Серия историческая (КОКСОН)- 2022-№3 (107)-С.57-67. <https://rep.ksu.kz/handle/data/14192>

9. Потемкина М.Н., Шайдулин В.Р. О состоянии инженерно-технических кадров оборонных предприятий Челябинской области на начальном периоде Великой Отечественной войны // Гуманитарно-педагогические исследования. -2022. № 1. С.43-49.

10. Потемкина М. Н., Жаркынбаева Р. С., Ануфриева Е. В. Социальная инфраструктура предприятия как главный фактор жизнеобеспечения рабочих в военные годы (1941–1945 гг.) // Вестник Волгоградского государственного университета. Серия 4, История. Регионоведение. Международные отношения. – 2023. – Т. 28, № 1. – С. 53–64. – DOI: <https://doi.org/10.15688/jvolsu4.2023.1.5> (ВАК РФ, Web of Science, Scopus (Процентиль – 59, Arts and Humanities)

11. Потемкина М.Н. Советский опыт управления эвакуированными в 1941-1942 гг.: от сверхцентрализации к местной инициативе // Новейшая история России. 2023. № 1. С.25-38. <https://doi.org/10.21638/spbu24.2023.102> (In Russian) (ВАК РФ, Web of Science, Scopus (Процентиль – 54, Arts and Humanities)

12. Жаркынбаева Р.С., Доскалиева М.А. Агитационно-пропагандистская работа как инструмент воздействия на работников оборонных предприятий в условиях войны (1941–1945 гг.). Вестник КазНУ. Серия историческая, [S.1.], v. 110, n. 3, sep. 2023. ISSN 2617-8893. Доступно на: <<https://bulletin-history.kaznu.kz/index.php/1-history/article/view/1687>>

13. Потемкина М.Н., Колдомасов И.О. Производство непрофильной продукции социального назначения на оборонных предприятиях советского тыла в годы Великой Отечественной войны // Вестник Удмуртского Университета. Серия История и

	<p>филология. 2023. Т.33. Вып.3. С. DOI: 10.35634/2412-9534-2023-33-3-604-613 (БАК РФ).</p> <p>14. Roza Zharkynbayeva. Interaction of Western and Southern National Cultures in Extreme Conditions of the Great Patriotic War (on the Example of Mobilized Population from Central Asian Military District) // Europe and the Orient. Journal of Historical and Cultural Interactions / <u>A peer-reviewed edition</u> (the Institute of Ethnology and Folklore Studies with Ethnographic Museum – Bulgarian Academy of Sciences (IEFSEM-BAS). Issue editors: Nikolai Vukov, Evgenia Troeva, Galina Lozanova. Issue 1, 2023. P.51-65.</p> <p>15. Потемкина М.Н., Буссеруэль А.Б. Пропаганда героического труда в тылу на начальном этапе Великой Отечественной войны (по материалам региональной прессы) // Гуманитарно-педагогические исследования (РИНЦ)- 2023. Т.7 № 1. С. 19-25.</p> <p>16. Производственная повседневность на оборонных предприятиях Казахстана и Урало-Поволжского региона России в военные годы (1941-1945 гг.): Коллективная монография / Под ред. Р.С. Жаркынбаевой, М.Н. Потемкиной. – Алматы: Қазақ Университеті, 2023. – 379 с.</p>
Патент туралы ақпарат	-